

דבר המערכת: משחקי החורף במילאנו ובקורטינה דאמפצו

ישעיהו הוצלר ואילנה אוסטורבסקי

המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט

משחקי החורף האולימפיים והפראלימפיים שיתקיימו בקורטינה דאמפצו ובמילאנו בפברואר ובמרץ 2026 יהיו חגיגה לאוהבי ספורט החורף. מעריכים שמעל שני מיליארד צופים יעקבו אחר המשחקים בטלוויזיה ובפלטפורמות הסטרימינג הדיגיטלי. לפני מאה שנים, בשנת 1926, החליט הוועד האולימפי הבין-לאומי להכיר רשמית בשבוע משחקי החורף הבין-לאומיים שהתקיימו בעיירה שאמוני (Chamonix) שבאלפים הצרפתיים שנתיים קודם לכן, כמשחקי החורף האולימפיים הראשונים. באותם משחקים השתתפו 258 ספורטאים מ-16 מדינות שהתחרו בענפים כגון החלקה אומנותית (figure skating), החלקה מהירה (speed skating), סקי נורדי (קרוס קאנטרי), קפיצות סקי, הוקי קרח ותחרויות במזחלות (בובסליי) (bobsleigh) (IOC official site). סקי אלפיני, כלומר גלישה במדרון באופנים שונים, טרם נכלל בתוכנית המשחקים באותה עת, בעוד שכיום זהו אחד התחומים הפופולריים ביותר. עבור מדינה כמו ישראל ספורט חורף, המבוסס על שלג ועל קרח, איננו התפתחות טבעית. ימים ספורים בשנה, אם בכלל, ניתן לגלוש במדרון בארץ ולגלוש במישור (סקי נורדי) – כלל לא ניתן. ענף ההחלקה על קרח אפשרי באולמות ייעודיים, אך האולם המרכזי שהוקם למטרה זו לפני כ-40 שנה במטולה (מרכז קנדה), ננטש כשאר הצפון ב-7 באוקטובר 2023 עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל. למרות זאת, ישראל פעילה בספורט החורף מאז משחקי החורף בלילהאמר (1994) כששלחה ספורטאי אחד – מיכאיל שמרקין – שהתחרה בהחלקה אומנותית על קרח וזכה במקום ה-16. ההישגים הטובים ביותר של ישראל היו בענפי ההחלקה האומנותית (מקום שישי של גלית חייט וסרגיי סחנובסקי בסולט לייק סיטי בשנת 2002), בהחלקה המהירה (מקום 12 של ולדיסלב ביקנוב במסלול הקצר בבייג'ין בשנת 2022) ובסקי אלפיני – הישראלי הבולט ביותר הוא ברנביץ' (ברני) סולוש, שסיים במקום השישי בסקי אלפיני משולב (Alpine combined) (IOC official site; Spiro, 2022a). אומנם ברני ואחותו הגולשת נועה סולוש, המייצגים את ישראל גם השנה, מבקרים בארץ מעת לעת, אך הם שוהים ומתאמנים באירופה.

ישראל שולחת למשחקי החורף האולימפיים הקרובים נבחרת הכוללת תשעה ספורטאים שחלקם הגדול, כמו למשל האחים סולוש, לא גדלו בישראל, אינם מתאמנים ואינם מתחרים בישראל. יתרה מכך, מרבית הענפים שבהם ספורטאי נבחרת ישראל מתחרים: בובסליי (bobsleigh), סקלטון (skeleton), קרוס קאנטרי, סלאלום – הם מילים זרות בלקסיקון הספורט הישראלי הטיפוסי וכלל אינם מוכרים למרבית חובבי הספורט. חלק מהספורטאים המייצגים את ישראל פעילים בעזרת ספונסרים אישיים, וספורטאי אחד (ד"ר אטילה מיהאי קרטס) השקיע מכספו באימונים כדי לעמוד בקריטריון לענף הקרוס קאנטרי (סקי מישור למרחק) (איפרגן, 2026; גודר, 2025).

יחסית למדינות בעלות רכסי הרים גבוהים (כאלו המאפשרים גלישה במדרון ובמישור למשך חודשים רבים) ישראל היא "מדינת שמש" טיפוסית, שאחוז

העוסקים בה בענפי החורף בטל בשישים יחסית לענפי ספורט הקיץ. ואולם השוואת ישראל למדינות שמש אחרות (מדינות חמות ללא שלג טבעי משמעותי) חושפת נתון מעניין: הישראלים הם מהגולשים הנלהבים ביותר בעולם ביחס לתנאי השטח שלהם. על פי נתונים של חברות תיירות החורף צפויים בשנת 2026 לצאת לחופשות סקי בין 120–150 אלף ישראלים. נתון המהווה קרוב ל-1.5 אחוז מהאוכלוסייה. נשמע מעט, במיוחד יחסית ל-20–35 אחוזים מהאוכלוסייה במדינות אלפיניות שבהן תלמידים זוכים לפחות לחופשת סקי אחת בשנה כחלק מלימודיהם, ונוסף על כך תנועות נוער ומסגרות קהילתיות אחרות מוציאות בני נוער להתנסויות סקי. עם זאת, במונחים של "תיירות סקי יוצאת" (אנשים שצריכים לעלות על מטוס כדי לראות שלג), ישראל נמצאת באותה שורה עם מדינות מפותחות כמו בריטניה או הולנד (מדינות שטוחות עם תרבות סקי ענפה).

עד כה נצפו בעולם מספר דוגמאות "אקזוטיות" של השתתפות מדינות שמש כחלק בלתי נפרד של המשחקים החורפיים בזכות ספורטאים שהתאמנו בתנאים לא שגרתיים. ג'מייקה למשל הדהימה את העולם במשחקי החורף בשנת 1988 (קלגרי) עם נבחרת מזחלות הקרח שזכתה במקום ה-30 במקצה הזוגי (IOC official site). מקרה מפורסם זה הונצח בסרט "ג'מייקה מתחת לאפס" שיצא לאקרנים בשנת 1993. טונגה (מדינה באפריקה) שלחה למשחקי החורף של פיונגציאנג ב-2018 את הגולש פיטה טאפטופואה (Pita Taufatofua) שהתאמן על סקי בגלגליות בחולות של טונגה. קוריוז מרתק התרחש כשהופיע הספורטאי בטקס הפתיחה של המשחקים בקור מקפוא, כשהוא חשוף חזה ומשוח בשמן. דוגמה נוספת היא הפיליפינים ששלחה למשחקי החורף בסוצ'י בשנת 2014, מחליק אומנותי מיכאל מרטינו (Michael Martinez) שהתאמן בקניונים על קרח מלאכותי.

בישראל, לקראת משחקי החורף האולימפיים באיטליה, הרכיב הוועד האולימפי נבחרת בובסליי (מזחלות קרח) מגוונת, הכוללת ספורטאים שהחלו את דרכם בענפים אחרים הדורשים כוח מתפרץ כמו הטלת כדור ברזל, רוגבי ועוד. זהו ניסיון לנצל יכולות ספציפיות שנרכשו בענפים אחרים ועשויות לתרום לביצוע הנדרש בענף חורף, שאחד הקריטריונים הנדרשים להצלחה בו הוא מהירות היציאה של המזחלת המושגת על ידי הרצה עצימה טרם המעבר לשיבה בה. העברת כישרונות בין ענפי ספורט (talent transfer) אינה פרקטיקה חדשה בעולם הספורט. היא נהוגה במדינות רבות, בהקשר של כמה ענפי ספורט, ובכללם גם ענפי חורף (Bullock et al., 2009; MacNamara & Collins, 2009; Zhang et al., 2025).

נוסף על ספורטאי החורף האולימפיים ישראל שולחת נציגה אחת למשחקי החורף הפראלימפיים. זוהי הגולשת שיינה וספי, ילידת יסוד המעלה למשפחה של חסידי חב"ד, שבגיל שלוש עברה קטיעה ברגל אחת בעקבות תאונת דרכים. שיינה החלה לגלוש בסיוע עמותת ארז העוסקת בספורט אתגרי לאנשים עם מוגבלויות. היא מתחרה בענף סלאלום ענק בסקי תוך גלישה בעמידה על מגלש אחד עם מגלשי עזר המחוברים למוטות הגלישה המוחזקים בידיים. גם שיינה, כמו עמיתיה שנבחרת האולימפית, מתאמנת בחו"ל, בעיקר בקולורדו בארצות הברית. במשחקי החורף הפראלימפיים בביגינג בשנת 2022 היא ייצגה את ישראל לראשונה במשחקים הפראלימפיים, והגיעה למקום 15 בין 22 מתחרות בתחרות הסלאלום הקצרה. עם זאת, בשל היותה דתייה ויתרה על ההשתתפות בסלאלום הענק, הענף החזק שלה,

כיוון שהתחרות התקיימה בשבת. גם במשחקים הנוכחיים באיטליה, אם לא יחולו שינויים ברגע אחרון בשל מזג האוויר, תוותר שיינה על השתתפותה בשניים מן המקצים משום שנקבעו בשבת. שיינה (יפה ביידיש) פרצה דרך לא רק כספורטאית הישגית ממשפחה חרדית, אלא גם בכך שדרשה ושכנעה את איגוד הסקי הבין-לאומי לאשר לה להתחרות כשחצאית כרוכה על בגד הסקי שלה (אהרוני, 2026; Brennan, ; 2022; Ifergan, 2025; Spiro, 2022b).

לאור העובדה שישראל אינה המדינה המתאימה באופן טבעי לפתח ענפי ספורט חורפיים, ביקשנו מיעל ארד, יושבת ראש הוועד האולימפי הישראלי¹, להתייחס להיבטים השונים של הייצוג הישראלי בענפי ספורט החורף. נביא כאן את עיקרי הדברים כפי שעלו בריאיון איתה (האות ש' = שאלה; האות ת' = תשובה).

ש' איך את מגדירה היום את מקומם של ענפי ספורט החורף בישראל - כתחום אסטרטגי בעל פוטנציאל ממשי או כעניין סמלי?

ת' ספורט החורף הוא בהחלט אסטרטגי עבור הספורט הישראלי, ואנחנו מאמינים שהספורט הישראלי צריך להיות מיוצג בכל זירה עולמית. כמדינה קטנה אנחנו מודעים למגבלות שלנו, ולכן אנחנו עובדים בשיטת הענפים המועדפים לצד השקעה בטאלנטים ייחודיים. כך בענפי הקיץ וכך בענפי החורף אנחנו כאקו סיסטם של ספורט ישראלי בוחרים מהם הענפים המועדפים והיכן נכון להשקיע יותר בכל מחזור אולימפי.

ש' אנו מדינה נטולת תנאים טבעיים מתאימים לפיתוח ספורט חורף. מה בעיניך האתגר המרכזי בפיתוח הענפים החורפיים? היעדר התנאים הטבעיים או דברים אחרים כגון תרבות הספורט, משאבים או בכלל תפיסות ציבוריות, כמו חוסר היכרות והזדהות עם הענפים הללו?

ת' בוועד האולימפי אנחנו עוסקים בספורט הישגי בקצה הפירמידה. האיגודים אחראים על התשתית, על החוגים, על פיתוח הענף. אנחנו מבצעים מעקב צמוד אחרי הספורטאים בשיתוף עם כל אחד מהאיגודים, ספורטאים שנכנסים לסגלים האולימפיים מקבלים תשומת לב מיוחדת מהצוות לאורך כל המחזור האולימפי. האימונים מתקיימים באתרים המתאימים בעולם בסבב יחד עם הספורטאים מהעולם. וככל שהמשחקים מתקרבים, אנחנו מחזקים את התמיכה הסלקטיבית בספורטאים המועמדים להשיג את הקריטריון.

ש' את חושבת שטכנולוגיה עכשווית (מתקני אימון סגורים, סימולציות) יכולה באיזשהו אופן לפצות על היעדר תנאי אקלים?

ת' טכנולוגיה ומדע לשיפור ביצועים תמיד מסייעים. אבל אין לנו בעיה של היעדר תנאים כיוון שכפי שאמרתי, הספורטאים שלנו מתאמנים ברחבי העולם במהלך כל עונת החורף לצד המתחרים שלהם.

ש' האם קיימת כיום בוועד האולימפי תפיסה או תוכנית רב-שנתית ייעודית לפיתוח ענפי חורף? ואם כן – מהם עקרונותיה?

¹ יעל ארד, יושבת ראש הוועד האולימפי הישראלי, ג'ודוקא לשעבר, זוכת מדליה אולימפית ישראלית ראשונה בהיסטוריה (מדליית כסף בשנת 1992 בברצלונה).

ת' אנחנו מקיימים מדי מחזור אולימפי ניתוח מחדש של הדברים, ואחרי מילאנו קורטינה נשב יחד עם המומחים השונים ונבחן מחדש את האסטרטגיה, במיוחד לאור העובדה שבמשחקים האלה אנחנו רואים התחזקות בענפי השלג לעומת נסיגה מסוימת של ענפי הקרח (החלקה).

ש' מהו בעיניך מדד ההצלחה בתחום הזה: השתתפות במשחקים האולימפיים, הישגים תחרותיים, או עצם קיומה של תשתית פעילה לאורך זמן?
ת' תפיסת ההצלחה בענפי החורף שלנו עדיין שונה מענפי הקיץ מאחר שעוד לא עשינו את הקפיצה הגדולה, אבל יש לנו ציפיות שונות בכל ענף. בהחלקה אנחנו מצפים לעלייה לגמר וכך גם להתברג בחצי העליון בחלק מהענפים כמו סקי אלפיני, לעומת ענפים חדשים שבהם הספורטאים מתחרים לראשונה כמו מזחלות – שם הנוכחות חשובה וצבירת הניסיון.

לסיכום, השתתפותה של ישראל במשחקים האולימפיים במילאנו-קורטינה 2026 משקפת את תהליך התפתחותו ההדרגתית של ספורט החורף בישראל חרף תנאי פתיחה מאתגרים. הייצוג הלאומי בזירה הבין-לאומית, על אף המגבלות, צפוי לחשוף את העולם לנוכחות ישראלית בענפים אלה ובכך להגביר את חשיפה הציבורית בישראל לספורט החורף.

רשימת מקורות

- אהרוני, א' (2026, 10 בפברואר). הישראלית תפספס את התחרויות החשובות בקריירה – בגלל שמירת שבת. *ישראל היום*.
<https://www.israelhayom.co.il/sport/other-sports/article/19872623>
- איפרגן, ס' (2026, 5 בפברואר). "חשבו שזו בדיחה": הסיפור הלא ייאמן של נבחרת המזחלות הישראלית. *YNET ספורט*.
<https://www.ynet.co.il/sport/article/hky3004bpze>
- גודר, א' (2025, 1 בדצמבר). וטרינר ישראלי הפך להיות גולש סקי אולימפי. וזה לקח לו רק 7 שנים וחצי מיליון שקל. *הארץ*.
<https://www.haaretz.co.il/sport/other/2025-12-18/ty-article-magazine/.premium/0000019b-1da1-d93d-a5fb-3ffb76a80000>
- Brenan, E. (2022, January 26). Israel to participate in Winter Paralympic Games for the first time at Beijing 2022. *Inside the games*.
<https://www.insidethegames.biz/articles/sheina-vaspi-paralympics>
- Bullock, N., Gulbin, J. P., Martin, D. T., Ross, A., Holland., T., & Marino, F. (2009). Talent identification and deliberate programming in skeleton: Ice novice to Winter Olympian in 14 months. *J Sports Sci.*, 27(4), 397–404. <http://doi.org/10.1080/02640410802549751>.
- Ifergan, S. (2025, March 13). Israel's sole Paralympic Winter Games representative: 'I want to put the Israeli flag wherever I can.' *Ynet Global*.
- IOC official site <https://www.olympics.com/en/olympic-games/chamonix-1924>
- Kareem Nittle, N. (2026, February 09). How Jamaica's 1988 Bobsled Team Became an Unlikely Global Sensation. *History*.
<https://www.history.com/articles/jamaican-bobsled-team-1988-sensation>
- MacNamara, A., & Collins, D. (2015). Second Chances: Investigating Athletes' Experiences of Talent Transfer. *PLoSOne*, 10(11).
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0143592>
- Spiro, A. (2022a, February 10). Israeli skier Szollos surprises with 6th-place finish at Winter Olympics. *The Times of Israel*.
<https://www.timesofisrael.com/israels-barnabas-szollos-finishes-6th-in-ski-event-at-beijing-winter-olympics/>

Spiro, A. (2022b, March 11). Israel's first-ever Winter Paralympian hits the slopes at Beijing Games. *The Times of Israel*.

Zhang, Y., Duan, B., Wang, J., You, Y., Qin, L., & Xie, Y. (2025). Talent-transfer as a catalyst for winter-sport success: A mixed-methods empirical research of China's 2022 Olympic campaign. *BMC Sports Sci Med Rehabil*, *18*(1), 11. <https://doi.org/10.1186/s13102-025-01399-6>.